

στις σύγχρονες γενιές, τη συλλογική μνήμη της πόλης.

Στις μέρες μας, καταγράφεται διεθνώς η εμπειρία ανάδειξης τέτοιων ιστορικών γεγονότων που καθορίζουν τη διαδρομή μέσα στο χρόνο ενός τόπου. Η ανάθεση σε εξειδικευμένους μελετητές ή και ένας διεθνής διαγωνισμός, θα μπορούσαν να προσφέρουν προτάσεις προς αυτήν την κατεύθυνση. Επισυνάπτω, ενδεικτικά και τη σχετική είδηση για τις μικρές πλάκες μνήμης που τοποθετούνται σε σχολείο της Θεσσαλονίκης για να θυμίζουν τα ονόματα των μαθητών που χάθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Στην περίπτωση των Ιωαννίνων διαθέτουμε πλέον ιστορική τεκμηρίωση των γεγονότων της 25ης Μαρτίου 1944, σπάνιο και μοναδικό φωτογραφικό υλικό, μαρτυρίες και άλλα τεκμήρια που δίνουν τη δυνατότητα να υπερβούμε τις απλές εικαστικές και μνημειακές αναφορές και να αποτελέσουν τη βάση για μία νέα, σύγχρονη και πρωτότυπη σύνδεση του συγκεκριμένου τόπου της πλατείας Μαβίλη με το δραματικό γεγονός που συντελέστηκε εκεί, με τη χρήση νέων μέσων και μορφών (πχ εγκαταστάσεις - Installations, ψηφιακά μέσα και τεχνολογία, δικτύωση με μουσεία της πόλης, διασύνδεση με την πολεοδομική και κοινωνική ιστορία της γύρω περιοχής κ.α.)

Η πόλη των Ιωαννίνων, νωρίτερα από πολλές άλλες ελληνικές πόλεις τίμησε με ξεχωριστό μνημείο τη μνήμη των Γιαννιωτών Εβραίων που χάθηκαν. Τα τελευταία χρόνια, δε, ο Δήμος Ιωαννιτών πρωτοστατεί σε εκδηλώσεις μνήμης με διεθνή απήχηση. Πιστεύω ότι είναι καιρός να προχωρήσει ένα βήμα πιο μπροστά και να αναδείξει ακόμα περισσότερο τα ιστορικά γεγονότα που αποτέλεσαν μέρος του μεγαλύτερου εγκλήματος της ανθρωπότητας, του «Ολοκαυτώματος» και να συνδέσει τον συγκεκριμένο τόπο με τη ζώσα εμπειρία των κατοίκων της πόλης μας και των επισκεπτών της.

Επιπλέον, παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί με την επιστημονική έρευνα και τις δημόσιες εκδηλώσεις μνήμης, ο Δήμος Ιωαννιτών δεν διαθέτει ένα ολοκληρωμένο αρχείο για τη γιαννιωτοεβραϊκή κοινότητα και ειδικά για το γεγονός του εκτοπισμού της από τους Ναζί, αρχείο που να μπορεί να εκφράζεται μέσα από μία συνοπτική έκδοση, ένα ψηφιακό αρχείο ή άλλα μέσα και μορφές. Προς αυτήν την κατεύθυνση, μία συνεργασία του Δήμου και του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, θα μπορούσε να αποφέρει σύντομα καρπούς.

Αρχή αυτής της «διαδρομής μνήμης», θα μπορούσε να είναι η ανάδειξη της πλατείας Μαβίλη μεταξύ των άλλων και ως ιστορικού τόπου, τόπου μαρτυρίου, αλλά και έκφραση της κοινωνικής, συλλογικής μας συνείδησης.

Όταν συνομιλούμε, καλύτερα να μιλάμε με την προσωπική μας ειλικρίνεια.

Έχω την ευκαιρία να ακούω πολύ συχνά τις γνώμες πολλών ανθρώπων, αρκετών τελείως αγνώστων μου. Είναι η δουλειά μου άλλωστε να ακούω τι έχει να πει ο αναγνώστης, ο πολίτης, που αισθάνεται την ανάγκη να μιλήσει σε έναν δημοσιογράφο. Επιδιώκω δε αυτή τη συνομιλία και δεν κλείνομαι στο γραφείο, ακριβώς για να νιώθω το πώς κινείται αυτό που λέμε «κοινή γνώμη».

Έχω καλή διάθεση συνήθως και επίσης ενδιαφέρομαι για κάθε νέο άνθρωπο που γνωρίζω, αντιμετωπίζοντάς τον με τον ίδιο σεβασμό που αντιμετωπίζω και όσους έχουν κατακτήσει μέσα στα χρόνια, με την εγκυρότητα και τη γνώση, τον σεβασμό μου. Αναγνωρίζω έτσι όχι απλώς το δικαίωμα του καθενός να εκφράζεται, αλλά κυρίως την ανάγκη του να συνομιλήσει.

Υπάρχουν όμως δύο «αλλά». Το πρώτο είναι ότι πρέπει κι αυτός να σέβεται τον απέναντι. Το δικαίωμα στην έκφραση δεν είναι η ασυδοσία του να επιβάλλεσαι στον άλλο. Αντίθετα, πρέπει να έχεις προετοιμαστεί, ώστε να αναγνωρίζεις κι εσύ που θέλεις να μιλήσεις το πλαίσιο μέσα στο οποίο ο άλλος καλείται να σε ακούσει.

Το δεύτερο είναι ο αυτοπεριορισμός. Νομίζουμε συχνά ότι σκεφτήκαμε κάτι πρωτότυπο, κάτι που πρέπει να ειπωθεί οπωσδήποτε για να μη χάσει ο κόσμος τέτοια σοφία. Όλοι αυτοί πχ που σήμερα θέλουν να «βαφτίσουν» το ακατανόμαστο κράτος δίπλα μας, δεν υποσιάζονται ότι έχουμε κάνει την ίδια κουβέντα από το '90, το δε κράτος μας την κάνει τουλάχιστον από τις αρχές του 20ου αιώνα.

Συνήθως αυτός που είναι πεπεισμένος ότι έχει βρει την αλήθεια, τη μία και μοναδική αναπαράγει μια κοινοτοπία. Κι όταν συνομιλούμε, καλύτερα να μιλάμε με την προσωπική μας ειλικρίνεια και όχι με τις ευκολίες που ψαρεύουμε από εδώ κι από εκεί.

Πηγή: [Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» της Ηπείρου, 30.1.2018](#)